

GLASUL NISTRULUI

Redactor:
GEORGE ION POPESCU

Gazeta Moldovenilor dintre Nistru și Bug

Tiraspol
Redacția: Odessa str. Pușchin 10

EXTRIN PE MARGINEA
EUROPEI NOUI --
de Coriolan Bărbat

... într-o ma-
... a istoriei. Vechi
... și vechi idealu-
... pe nimeni
... a ceas-
... sunt încet-încet pă-
... corespunzând nici
... spiritului modern și
... tot mai apăsătoare
... azi.
... modern, pe care flacă-
... tot mai mult
... il tre-
... un alt ideal și o nouă
...
... azi, bătută de
... în tipare ce nu
... d, îl trebuie noul
... să-l îngăduie o
... liberă, într-o albie neîncer-
... de legile egoismului ome-
... ducând spre mult fîndul-
... ideal de justiție socială.

... parte a monedei, sortită
... din circulația so-
... împinând indoi-
...

... considerat ca o entitate
... stătoare, nestăruindu-
... aspirațiile lui, de-
... strejuită de sanc-
... convențiilor la oaltă cu
... Cât mai multe
... cât mai puține daforii.
... în enunțarea a-
... plasmure mintală con-
... individualistă a însemnat
... războiului unei experiențe
... prea multe desamă-
... stă la temelia
... sociale—încrustată în
... se cheamă drept pozitiv,
... este izvor neecat de
... de conflicte de intere-
... pentru cei prea mul-
... pentru prea puțini
... îngăduie prea
... juridice în dezacord
... și cu justiția și de-
... cu forța; dintre ca
... să amintim: liber-
... de exploatare, etc.

... este cealaltă față

... dispăre ca entitate
... stătoare, pentru a de-
... mai mult o piesă a me-
... unui murt, un rob al sta-
... internațional, dirijat de

... nu-i mai este îngăduit
... constituie firea lui,
... gând năzuinți, mân-

... pune realitatea experi-
... Rusia ludo-bolșevică?
... azi apele încărcate
... înroșite de
... omenească, nu-și pot

... violența brută își pro-
... traseze linii vietii și să
... gândiri tipare noul, iar
... are.

(Continuare în pag. 4-a)

== DOI ANI == DE EPOPEE ROMÂNEASCĂ

Din calerul vremii s'au desprins doi ani de când România, într-o singură și neîndrăgita voință a pornit să-și apere drepturile și onoarea, călcate în picioare de dușmanul său și al întregii omeniri, de trufă și lacoma Rusie Sovietică.

Cotrophiță și umilită, răpusă pentru un moment de o seamă de împrejurări dureroase, țara aceasta, a noastră, a ridicat la 22 Iunie 1941 armele demnității sale pentru ași creta, cu prețul celor mai mari sacrificii, destinul meritat, revenind în linia de glorie a tradiției sale istorice.

În cuvintele Ostășului Conducător românite în dimineața acelei prime zile de război, „OSTAȘI, VĂ ORDON TRECEȚI PRUTUL” se simțea parcă ecoul atător brazi voievozi din trecut cari, ca și Generalul Antonescu, nu au consimțit nici o clipă să trăiască într-o țară cu hotare sfărâmate și nedrept împuse de dușman.

Lureșul vitezei armate române s'a năpustit cu toată puterea peste Prut și de atunci și până astăzi, a izbucnit în hronica luptei cele mai mărețe lupte de eroism, făcându-se cunoscută prietenilor cari o prețuiesc și temută inamicilor cari o plămădesc.

Alături de neînvinsă oaste a celui de-al treilea Reich, nu a fost bătaie, n'al mare și mai însemnată, la care ostașii români, acești adevărați ambasadori ai dreptății românești, să nu fi lăsat parte și să nu-și fi dat aportul lor, unciori decisiv, în giganticul marș al Europei civilizate pornit în răstărlul întinericului.

Doi ani de război, doi ani de epopoe românească. Suntem același mănunchi din prima și a sfîntului nostru război, unit și însoțit de același voință de a ne lupta și a învinge.

Și, după cum a spus de curând Mareșalul, „Oricare ar fi amenin- țările de care nu ne temem și ofensele pe care nu pe noi ne umilesc, cari ni se aruncă zilnic prin văzduh, de dincolo de baloanele noastre, noi mergem înainte”.

Astfel înțelegem să ne înfrățim lumii, în primele zile ale celui de-al treilea an de război.

GEORGE ION POPESCU

ROMÂNII DELA RASARIT DE NISTRU

de Prof. STEFAN CIOBANU Membru al Academiei Române

La răsărit de apa șerpuitoare a Nistrului, din dreptul orașului Movilau, și până la gura acestui fluviu românesc, se întinde un lung șirag de sate moldovenești, ce crește în grosime lângă vechiul vad dela Târgul Rașcov și până mai jos de Tiraspol.

Într-o altă mare țasă de pământ presărată cu așezări moldovenești, adică românești se cuprind și regiunile orașelor Balta și Ananiev. Multe sate românești se mai găsesc, apoi, în apropierea târgului Voznesensk, de pe râul Bug, și chiar până la Nipru, în jurul Ecaterinoslavului.

Mai toate așezările românești se află pe malul râurilor (Nistru, Bug, Ingul, Codima), în apropiere de păduri și pe locurile cele mai prietnice și roditoare. Aceasta este cea mai bună dovadă că Românii au cuprins acest pământ înaintea altor neamuri, în mijlocul cărora ei trăiesc astăzi.

Multe sunt cauzele care au făcut pe Români să se așeze în aceste părți. Mai întâi, Moldovenii, care au înfrunțat puncte de pază la toate trecătorile de pe malul drept al Nistrului, pentru o mai bună siguranță, au trebuit să înfrunze așezări românești și la răsărit de Nistru. Multe alte așezări se datoresc legăturilor economice și comerciale între Moldova și ținuturile de răsărit (Oceacov și Crimeea).

Așezări mai proaspete se explică prin înfrunțarea Ucrainei Hanului, în secolul XVII-lea, cu Duca Vodă, Domnul Moldovei, în frunte, de asemenea prin numeroasele războaie ruso-turce, ca și prin măsurile luate de către Rusia de a coloniza regiunea cu ceriță dintre Nistru și Bug.

Izvoarele rusești nu tăgăduesc, de altfel că populația românească de peste Nistru este cea mai veche din aceste regiuni. În anul 1766, guvernul rus trimise un informator (pe cazacul Andrei Constantinov) în regiunile — numite pe atunci „tătărești” — dintre Nistru și Bug, regiuni care la această dată, pricum se știe nu aparțineau Rusiei. Din raportul lui reiese că în nici o localitate, dintre acele pe care le-a vizitat (Golta, Balta, Crivoe, Ozero), n'a găsit vre'un supus rus, și că n'a auzit decât limba moldovenească și cea tătarească. În satul Bobric, scrie informatorul, „în afară de preot care știe rusește, n'am găsit pe nimeni, și aici trăiesc numai Români”.

După pacea dela Iași din 1791, când Rușii au ocupat regiunea Oceacovului, iar Tătarii s'au retras spre Crimeea, Românii, adică populația bășinășă a acestei părți a Transnistriei de astăzi,

unde mai pe urmă au venit de s'au așezat tot felul de neamuri. În marea Enciclopedie rusească, unde vine vorba de populația județului Ananiev, citim acest adevăr: „Moldovenii sunt locuitorii autohtoni ai județului”.

Cu privire la numărul Românilor transnistrienți, încă nu avem date sigure. În împrejurările din trecut, numărul exact al acestor Români, atât de imprăștiati, nu putea fi stabilit. Statisticile alcătuite de guvernul Rusiei țariste, în deosebi rezultatul recensământului din 1897, nu inspiră nici o încredere, deoarece ele au fost întocmite cu un anumit scop.

După statistica menționată din anul 1897, numărul Românilor transnistrienți în cele trei gubernii Cherson, Ecaterinoslav și Taurida, era de 185.945 suflete.

S'a văzut însă că aceste date sunt departe de adevăr. Organul administrației locale — Zemstvo din Cherson — la începutul anului 1900 găsește că numărul locuitorilor din singura gubernie a Chersonului era de 2.956.208 locuitori, între care 9,2%, adică 271.970 erau Români.

Nici această cifră nu poate fi socotită cea adevărată, deoarece numai județul Tiraspol avea în anul 1900 o populație de 266.568, din care 31,2%, adică 64.410 suflete erau Români.

Aceste date sunt culese din izvoare rusești apărute înainte de anul revoluției bolșevice (1917), adică mai bine de un sfert de veac în urmă. Azi după legile democratice, numărul populației în creștere normală, în timp de 25 de ani se dublează. Deci, chiar dacă am lua în seamă deportările Moldovenilor făcute de către bolșevici numărul Românilor de peste Nistru este cu mult mai mare, decât acela, care reiese din cifrele de mai sus.

În ce privește gubernia Podoliei, numai județele Balta și Olgopol dau, după datele oficiale rusești un procent destul de însemnat.

Nici fosta Uniune Sovietică n'a tănuț existența Românilor la răsărit de Nistru. Cea mai bună dovadă pentru aceasta este înfrunțarea „Republicii Autonome Moldovenești” la sfârșitul anului 1924. Teritoriul acestei republici, însă, nu se întindea numai asupra regiunilor românești din lungul Nistrului.

Cum era și de așteptat, autoritățile sovietice au ascuns numărul Moldovenilor arătându-i în minoritate în propria lor republică.

(Continuare în pag. 4-a)

VISURI REALIZATE

— de A. GHIREA —

Soarta omului ca și soarta popoarelor este predestinată de Puterea Divină. Existența neamurilor depinde de puterea lor de rezistență, de spiritul lor de conservare. Comunitatea de gândire, comunitatea de sânge, formează puterea unui Neam.

Neamul Românesc trăind veacuri întregi sub vîrlogul vremurilor, a fost nevoit să-și lase o parte din fiul lui în afara hotarelor Țării, cari, în lupta lor de rezistență contra strălînismului, și-au conservat puterea de viață românească și vocea sîngelui.

Acești fii înstrăinați, datorită născușilor de român, au dus o viață buclumată și în căutarea drepturilor lor pe de o parte se izbeau de hotarul Țării, iar pe de alta de vîlul neînțeleas al strălînismului, cel mai îndrăzneț însă forțau hotarul și pătrundeau în adevărata patrie.

Scriturii acestor rînduri, fiind de pe meleagurile Transnistriei, primul contact cu Patria l-a avut în anul 1916, cu ocazia războiului mondial, când a luptat cot la cot cu soldatul român pentru apărarea hotarelor Țării și mărirea ei.

Viața din Țară mi se părea o continuare a vieții moldovenilor din Transnistria. Nimic nu se deosebea, totul ne unea. Insufletul meu începe să pătrundă bucuria revederii Neamului și să trezească adevărata conștiință de pui de român.

Acest prim contact cu țara a lăsat urme adânci în sufletul meu și când asupra Transnistriei s-au năpustit hoardele bolșevice, m'am refugiat în țară, de unde în primul rînd am căutat să-mi oțelesc sufletul și să-mi dezvolt adevărata conștiință de urmaș al strămoșilor comuni nouă tuturor.

Și iată astăzi, după 22 de ani de refugiu în țară, mă reîntorc din nou acasă pe meleagurile Transnistriei de altădată, însă împreună cu adevărata Patrie.

Ce schimbare! Ce jale! Aproape în fiecare familie mîna regimului satanic și a ludei a lovit în cel mai bun fi al Neamului. Cei mai buni gospodari de altădată au fost ridicați din gospodăriile lor și trimiși în sclavie pe drumurile siberiene sau omorîți și nimiciți moralmente ca să-și facă drum Satana și fiul lui luda, distrugători de Neamuri, răsunători și setoși de sânge creștinesc.

Pe fețele moldovenilor, în ochii lor nu mai vezi veselia de altădată de moldovean care te ulmea cu spiritualitatea și dibăcia ei; nu mai auzi glasul lor stătos și povestirile libere din trecut.

Înfățșarea lor se aseamănă cu înfățșarea adevăraților sclavi din antichitate și Evul Mediu. Sunt tăcuți, neîncrezători, îngrijați, cu ochii lacrimați pe urmele sclaviei; fețele lor sunt brăzdate de încrețituri săpate de suferință, îmbătrâniti înainte de vreme.

Îmbrăcămintea lor îi provoacă compătimire. În locul hainelor de altădată îngrijite și curate, ei poartă niște căciuli murdare si berlene, rotunde, scurte și de culoare murdară și păse destrămate; cu greu poți face distincție între țărani și intelectuali, aceștia

din urmă în hainele lor uniforme cu ceilalți, afară de compătimire, îi provoacă un jălnic surâs. Și cu drept cuvînt, închipuiți-vă o învîtătoare localnică, îmbrăcată într'un palton lung până la pîmînt, fără nici o culoare sau mai bine zis de culoare murdară, cu pantofii în picioare asemănătoare cu niște păse și cu un petec de bască roșie pe cap peste un păr în dezordine, nepleptănat și atîrnat în toate părțile.

Călcînd pe urmele copilăriei și tinereții mele, după stăpîna ani amari, am căutat să văd aceleași sate bogate de altădată cu gospodării îmbelșugate, cu case îngrijite, cu curți curate, îngrădite cu ziduri cochete; căutam să văd cai, vaci, porci în curți și găini, găște, rațe pe străzi și copii veseli jucându-se. Mai ales căutam să văd aceleași biserici frumoase din mijlocul satului ce se înălțau până la cer cu turnurile lor impunătoare vopsite în verde. Căutam să văd hambarele pline cu grâu, orz, ovăz, paie, magazile cu cereale, oameni grăbiți la lucru sau ici colo stînd la sfat rîzînd și veseli, ascultînd vreunul bun de vorbă.

Ce deziluzie! Ce tragedie! Inimă îmi încrîmîștește și ochii îmi umezesc de lacrimi când văd că toate acestea au cu totul altă înfățșare. Parcă peste ele a trecut o furtună groaznică. Parcă satele au intrat în pămînt; casele sunt mai mici, cu exteriorul

murdar și deteriorat. Curțile sunt neglijate cu ziduri stricate. Gospodăriile și casele mai bogate așa zise ale culacilor, sunt complet distruse și în locul lor locuitorii rămași și-au improvisat niște bordeie. Nu se mai văd animale în gospodării și nici păsări pe străzi și copii veseli jucându-se; nu se mai văd grupuri de moldoveni rîzînd și veseli ascultînd pe vreun tîlmaclu distractiv, fiecare cu capul plecat și gînditor parcă își măsoară pașii ducînd cu ei povara vieții din trecutul sclaviei bolșevice. Și ceace este mai izbitor parcă și dureros se observă deodată lipsa bisericilor, astfel ne pare că fiecare sat este decapitat.

Bolșevicii distrugînd bisericile, au căutat să alunge credința din suflete și inima oamenilor, dar s'au înșelat, căci am observat localuri improvizate de rugăciune pline de tineri și bătrîni.

Dar furtuna a trecut și iadu bolșevic s'a prăbușit. Moldovenii transnistrienți și-au salvat credința, și-au salvat sufletul și însușirile românești.

Acum le-a venit Patria Mamă care îi mîngăie și îi încălzește la sînul Ei, care-i îmbrățișează și-i îndrumă pe adevărata cale a fericirii.

Visurile ne sunt realizate. Suntem uniți cu Patria Mamă în vecl.

Pe drumul biruinței

— de DIOMID STRUNGARU —

Așezat la răsărit de drumuri, înclîns de popoare slave și mongole pripășite din Asia, poporul român a rezistat în poșta tuturor încercărilor grele și fără de număr.

La apus, ca și la răsărit de coastele Carpaților, el a rămas nedespilit de gila-i părintească, deși asupra lui s'au abătut cele mai furioase uragane.

Stăpînirile vremelnice năpustite peste cuprinsul daco-românesc n'au frînt țăria lui și nici odată nu l'a întunecat idealul străbun.

Istoria a pîrtînit dreptatea unui neam, care întotdeauna s'a arătat vrednic de trecutul său glorios, și atunci când aveau loc răfăli între popoare, forțele de competiție au recunoscut, în bună parte, dreptul la viață acestui popor împilat. Așa a fost la

1856, în 1913, dar mai ales în urma războiului mondial când, cu excepția Bănăenilor, în vest și Transnistrienilor, în est, drepturile noastre ne-au fost recunoscute și pămîntul românesc se arca aproape ca în vechile hotare ale Daciei.

Și dacă în ultimii ani asupra noastră s'au abătut iarăși vremi de triste și grele încercări, Românul nu și-a pierdut nădejdea în Dumnezeu și Neamul său.

Nădejdea nu l'a înșelat și nu l'a înșelat... La intervale mari sau mici istoria se repetă, și noi avem tot dreptul să ne considerăm porniți pe drumul biruinței, ca acum un sfert de veac.

E de ajuns să ne întoarcem privirea asupra evenimentelor, din primăvara anului 1917, când din răsărit a străbătut cea dintîi rază

de nădejde a îndeplinirii lui nostru național.

Atunci, când se punea se frînele din mîna, în Rusia, îl ocupa prea slab pe atunci, cu juca roful politicii de zi-atunci moldovenii. Prut și Bug a fost cîrmă românească pe care a ajutat-o să-și revindă turile de viață liberă, denia de puterea străină subjugate.

De atunci istoria serie de congrese moldovene care s'au ținut la Kîev, Tiraspol sau Chișinău, drilei cel obidiți și-a sușii și și-au cerut dreptă nepericlitare, dreptate venit în curînd, dar nă la Nistru!

Tot de atunci își trag memorabilele cuvinte Toma Jalbă, care ne lăsa că Românii transnistrienți decît să rămîna albi decît să rămîna albi. După un sfert de veac, Toma Jalbă a putut roșă pitală o inimăoasă cuvînt sala festivă dela Liga unitatei culturale a Românilor arătîndu-ne recunoștința față de Dumnezeu și armata Maresăului Ero.

Din mulțimea care apăsă vintele profetice ale încremînării Români transnistrienți am distinge figura blajină a Mitropolitului Gurie, care în cembrie 1917, în calitate de himandrit, însoțind pe episcop Gavril al Achermanului, la sobor de 20 de preoți și moldoveni a oficiat la Capela din Capitala Basarabiei, ciul divin pentru prima dată limba română, rugîndu-se Cer pentru tîmăduirea tuturor Moldovenilor de cuprinsul Rusiei.

Cu acel prilej a fost și cel dintîi steag românesc acum un sfert de veac, pe mîntul Moldovei desrobite, prezența armatei noastre înăta atunci—ca pe timpul lui cel Mare și ca și astăzi—pe îndeplinirea aceleiași misiuni apărare a credinței și civiltății de veacuri.

Pentru aceasta, participăm noastră la războiul sfînt din răsărit, unde se jertfesc cei mai ni fi al Țării pentru dreptul Neamului, ne face să ne pășind pe drumul pe care mers înaintășii noștri acum sfert de veac, când, după ostășul român își îndeplinea siunea restabilind ordinea pînă înfind unde apăruseră rezolu le anarhiei comuniste, poporul român și-a putut realiza

Atunci Moldovenii din Țara și Nistru au fost cel mîntu au revenit la mîntu.

Urmînd pilda înaintășilor tri răbdăm în tăcere, ne din plin și credem neîndreptă că jertfite noastre vor fi cu aceeași măsură. Luptăm la capăt, cu conștiința senin pășim tot mai departe, pe pînă realizării noastre de lăul nostru național.

REFLEXIUNI PE MARGINEA ZIDIRII EUROPEI NOUI

— de CORIOLAN BĂRBAT —
(Urmare)

Din fluturarea magică a stindardelor roșii desfășurate acum 24 ani, nu au mai rămas decît ecurile groazei, cari stîrutesc și azi în conștiința lumii, dar nu se aude nici un cîntec nou al vieții.

Pacea nu s'a coborât între oameni pe pămîntul Rusiei Sovietice, pe care valuri de sânge au curs fără milă, în deslănțuirea aprigă a urilor și a palimelor scormonite de violența talmudică.

Ținîndu-se la o uniformizare a indivizilor sub raportul capacităților de manifestare, în statul Sovietic, se are prea puțin în vedere natura omenească, ori contingentele vieții și prea mult se contează pe abstracțiile ideologice iudeo bolșevice.

Destințarea familiei, viața în comun a tuturor, creșterea copiilor în așezăminte, unde nu simt nici căldura unei priviri, nici mîngăierea unei mîini părintești ocrotitoare; îndoparea sufletelor cu tot ce este negațiune și destrămare; destințarea patriei și a altarului, toate acestea sunt alenate împotriva firii omenești. Împotriva legilor imutabile ale vieții și ale finalităților ei supreme.

Cei care au căzut jertfă urei neînbănzite sau pozei nesăfoase a iudeo-bolșevismului, mîile de mîi de ucigîi fără judecată și fără

milă, aveau și ei drepturi sfînte la viață.

Ce a împins la această nimire de vieți omenești dacă nu ura talmudică și pofta de stăpînire perazitară a iudaismului?

Dar... în pădurea sacră dela Eleuzis nu se intră cu toporul în mîna, rîcnind și lovind pentru ași face drum spre locurile dintîi.

Copiii cei buni ai omenirii—creștinii—nu au făcut și nu fac așa, ci s'au jertfit și se jertfesc pe sine pentru triumful dreptății, au plătit și plătesc cu sîngele lor—nu cu cel al aproapelui—îslindirea visurilor de mai bine ale omenirii.

Acesta este criteriul, după care cei buni se deosebesc de cei răi; simțămîntul de dragoste, de instinctul de pradă, omul, de animal.

...

Așa dar doctrina comunistă a desamăgit cu desăvîrșire pe cei pe seama cărora este experimentată, iar cea individualistă nu satisface aspirațiile de dreptate ale unei lumi de mult desamăgită.

Este nefîndos că evoluția are azi un ritm mai vioi, mergem parcă mai repede, împlinși de atâtea nevoi, de atâtea înmîntări

ale spiritului pornit în căutarea altor limanuri; mergem împlinși de un atât de adînc desechilibru al forțelor economiei, dar chestiunea este: spre ce forme de organizare socială mergem?

Și în căutarea adevărului s'a ajuns în slăsiț la mișcările de mare amploare, cristalizate în jurul diferitelor sisteme sociale și care sunt așa zisele *mitocări de dreapta*, vizînd întărirea forțelor naționale și păstrarea așezămîntelor dela baza societății actuale, (credința, familia, proprietatea, coinertul, etc.).

Astfel este *național-socialismul*, ținînd la conservarea statelor naționale cu preconizarea unor sisteme de distribuție a bunurilor și conlucrarea energilor în convingerea absolută a unei mai bune stări pentru toată lumea.

Astfel a răsărit ca o reacțiune contra răului, curentul și ideologia nouă de încorporare a naționalului cu socialismul—miraj care prin frumusețea lui fascinantă de realizări concrete a deschis Europei—în cluda oricăror bîrfeli—drumuri noi spre atingerea idealului de justiție socială, preconizat cu atîta claritate în lucrarea „Mein Kampf” de către marele făuritor de Europă nouă Adolf Hitler.

Conducătorul Statului Român d. Mareșal Ion Antonescu și d. prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, semnând actul istoric din Palatul Guvernământului.

CE CUPRINDE DECRETUL Nr. 9

(URMARE)

Art. VII. — Mărima apartamentului sau locuinței va fi în raport cu numărul membrilor familiei, cu profesia și necesitățile de viață socială ale proprietății.

Art. VIII. — Foștii proprietari sau moștenitorii lor, dacă întrunesc condițiile prevăzute în articolele precedente, vor fi prețiași cu ocazia repartizării imobilelor la atribuirea imobilelor ce le-au aparținut înainte cu condiția însă ca acestea să nu fie ocupate de autorități sau destinate unui scop de utilitate publică.

Art. 9. Pentru aceste imobile se vor plăti taxe conform principiului stabilit la articolul 2.

Cap. III

Participarea lucrătorilor și funcționarilor la supra producție

Art. 10. Se acordă lucrătorilor de toate categoriile și funcționarilor, dreptul de a participa la supra producție, în următoarele condiții:

a. Toate ramurile de activitate și producție care vor depăși planul de lucru fixat, reușind să sporească producția, vor putea obține un procent de 25 la sută din valoarea acestei supra producții, coeficientul de atribuire fiind în raport direct cu mărimea supra producției.

b. Participarea se va face sub forma de premii, în bani, sau produse în cazul când deși nu s'a depus totuși o muncă și o străduință extraordinară, care merită să fie în deosebi răsplătită.

Art. 11. Toți funcționarii și lucrătorii care vor reuși să pună în funcțiune fabrici noi sau noi mijloace de producție, sau vor îmbunătăți producția în fabricile și întreprinderile existente, vor obține prime de încurajare, în produse sau în bani.

Cap. IV

Dispoziții generale

Art. 12. Învățământul este obligatoriu, însă liber. El se predă în mod liber.

Art. 13. Comerțul se declară liber în condițiile ce se vor stabili.

Art. 14. Inventarul agricol viu și mort, al locuitorilor va fi sporit progresiv, în raport cu reconstruirea stocurilor necesare fiicărei gospodării și a ținutului, pentru o muncă cât mai întreagă și

pentru dezvoltarea provinciei în folosul tuturor.

Cap. V

Dispoziții finale

Art. 15. Principiile fixate în prezentul Decret, se vor pune în aplicare treptat și vor fi dezvoltate prin ordonanțele Guvernământului Civil al Transnistriei.

Art. 16. Cel care nu vor folosi bunul atribuit în condițiile fixate pierd dreptul de folosință proprie.

Art. 17. Guvernământul Civil al Transnistriei este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dat la Odesa, în Palatul Voronțov, la 15 Iunie 1943.

ION ANTONESCU

Mareșal al României și Comandant de Căpetenie al Armatei

DIVERSE

Vineri 18 Iunie, la ora 5 ziua, a avut loc ședința obișnuită a Institutului de propagandă și cercetări anticomuniste (Str. Petru cel Mare Nr. 1) la care d. A. Kraft a citit referatul la tema: „Teoria național socialistă”.

În localul Institutului de propagandă și cercetări anticomunist d. pr. f. Udrea a ținut o conferință despre „Viața în România”, vorbind de Transilvania.

După aceea a rulat un film cinematografic care reprezenta natura și viața Transilvaniei.

Niciodată în cursul acestui războiu cercurile militare germane n'au examinat cu atâta calm și n'au expus cu atâta obiectivitate ca acum intențiile și pregătirile de atac ale adversarului de pe diferitele fronturi de luptă.

Ne amintim că cele patru „faze” ale recente ofensive sovietice din Cuba au fost prevăzute și anunțate din timp cu o precizie aproape matematică de către înaltul comandament german. Rezultatele celei ofensive le cunoaștem cu toții: capul de pod a rămas neclintit, iar armata generalului Maslennikov, după ce a suferit pierderi din cele mai mari, a încetat atacurile.

Cu aceeași obiectivitate — am zice științifică — rapoartele primite la Berlin de pe frontul de răzăr, semnând o serie de acțiuni ale elementelor de asalt sovietice, constată că ele sunt semnele prevestitoare ale ofensivei sovietice de vară, ce se pregătește mai ales în sectorul de nord a buclii dela Orel.

Tot atât de impresionant prin sinceritatea lor sunt rapoartele primite de pe frontul mediteranean, care precizează că în apele Pantelleriei și în portul Gigelli aviația germană a găsit și a atacat vase de transportat trupe și vase de debarcare ale armatei de invazie anglo-americane.

REGLEMENTAREA SCUTIRII NEGUSTORILOR

dela munca de folos obștesc —

D. Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei a semnat următoarea ordonanță Nr. 127.

Se modifică dispozițiunile Ordonanței Nr. 82, în sensul ca și comercianții și industriașii cu firma înscrisă, pot fi scutiți de munca de folos obștesc în schimbul plății unei taxe de 15 RKKS pe zi pentru tot timpul cât urmează să presteze munca de folos obștesc.

Plata se va face lunar, anticipat la Banca Transnistriei sau la Sucursalei edin Județ, în contul Guvernământului — Direcția Muncii.

Toți acei ce nu vor presta munca de folos obștesc vor fi deasemenea obligați să plătească taxa de 15 RKKS.

Domnii Directori Financiar și ai Muncii, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei Ordonanțe.

Vizita D-nei Maria Mareșal I. Antonescu la sanatoriul pentru copii din Holodnaia-Balca

În cadrul vizitelor făcute la Odesa Doamna Maria Mareșal I. Antonescu în ziua de 14 Iunie 1943, însoțită de D-na Victoria Oct. Goga, D-na Leonora Col. Ionel Velcescu, D-na Lucia Pântea, D-na Victoria Col. Popovici, D-l Colonel Matei Velcescu, Prefectul Județului Odesa, D-l Dr. Nicolescu, Directorul Sănătății, Comandantul Legiunii de Jandarmi și Pretorul raionului Odesa au plecat spre sanatoriul pentru copii din Holodnaia-Balca Jud. Odesa, trecând prin satele Gniliacova și Holodnaia-Balca.

La intrare în sanatoriu, Doamna Maria Mareșal I. Antonescu a fost întâmpinată de medicul primar, inspectorul școlar și copiii școlarelor din satele Gniliacova și Holodnaia-Balca din Județul Odesa.

Un număr mare de copii din împrejurimi au venit să întâmpine cu cântece și flori pe aceea care veghează la fericirea lor.

S'a desfășurat un frumos program compus din: cântece, recitări și dansuri, după care Doamna Maria Mareșal I. Antonescu, ajutată de celelalte Doamne a împărțit daruri la copii.

După aceasta, Doamna Ma-

ria Mareșal I. Antonescu a vizitat și s'a interesat de toate sanatoriul, trecând prin pavilioanele, care se află curând reparate și în regulă bogată în vegetație pe malul limanului Hagl-Bey.

După terminarea vizitei la sanatoriu, Doamna Maria Mareșal I. Antonescu a primit, cazare și mese pentru 250 de copii, care să fie trimisi de urgență de la Petrosani și de la binelacere din Bucovina.

La solarul sanatoriului Sa este întâmpinată de Rul Cercului Moldovenesc, care au venit în mare fiind adănc înalta vizită.

Doamna Maria Mareșal I. Antonescu după vizita la sanatoriu a binevoit să neze în cartea de aur a Județului Odesa.

La ora 11 se îndreaptă spre Odesa trecând prin fermă „gina Maria”, unde este pinată de șeful fermei, imparte daruri la copii.

La ora 11:20 însoțită de se îndreaptă spre Odesa.

Românii dela rasarît de Nistru

(URMARE)

Astfel, recensământul oficial din anul 1920 a atît un total de 545.500 locuitori care populau Republica Moldovenească, dintre care numai 32%, adică 173.416 suflete, erau Români. Cel drept cu prilejul acestui recensământ se face această interesantă mențiune: „Moldovenii ca cei mai înapoiți, la recensământ, în masă, tăgăduiau naționalitatea”.

În orice caz, dacă am lua în considerație creșterea populației dela anul 1900 până astăzi, cifra Românilor numai în guberniile Cherson și Podolia s'ar ridica la cel puțin o jumătate de milion.

Românii de peste Nistru, ca și Românii din celelalte părți, sunt agricultori, negustori și breslași între ei nu se găsesc aproape de loc.

Pe malul Nistrului se ocupă de vîier. Acum vreo 40-50 de ani înapoi, Românii erau singurii locuitori, care aveau vii și știau să le lucreze. Probabil că ei au fost cei dintâi, care au adus vița

de vie peste Nistru.

Înaltă la statură, voinici, des tepti, Românii de peste Nistru au ceva din vitejia, din frumusețea și din mândria strămoșilor noștri. Sunt foarte îndrăzneși și se cred superiori tuturor popoarelor care conlocuiesc cu ei pe Nistru. Au conștiința clară că ei sunt cu totul de alt neam decât conlocuitorii lor, se numesc „Moldovenii”, „de un neam cu Moldovenii din Moldova”, cum îi numesc ei pe frații lor din Basarabia.

Ca și Moldovenii din Basarabia, sub regimul rusesc, Românii de peste Nistru erau considerați ca foarte buni ostași. Multe regimente de cavalerie rusească erau formate, în cea mai mare parte, din Români transnistrien. Până și în garda imperială nu lipseau dintre al noștri.

România de peste Nistru este cum a fost și în Basarabia, păstrătoare limbii, datinelor și cre-

diniei strămoșești.

Bune gospodine, muncitoare, femeile își caută de casă foarte bune lucrurile la mîna lor. La ele vei vedea eși curățenie, acoperire „mare” cu lăcări românești, cu prosoape în casă și adeseori o vezi cu brau ca și pe tabloanele lui gurescu. Femeile mai în vîrstă în gubernia Cherson, astăzi poartă în cap turbanete, acoperite cu năframă așa cum se obișnuiește în Basarabia și în alte părți ale României.

Toate încercările luișilor de desnaționaliza prin biserici, armată și administrație au rămas fără a neamului român n'au avut succes. Românii de răsărit de Nistru vorbesc limba moldovenească, lăpșată, pe alocuri cu cuvinte rusești.

Nu încapă nici o îndoielă. Românii de peste Nistru sunt descendenții celor mai energici puteri ale neamului nostru, rora le era strîmt acasă și căutau să-și deschidă oaregii lor în largul sepei de peste Nistru.

Trecutul ne îndeamnă să punem mai mult interes pentru această provincie din răsărit. Să nu uităm că regiunea dintre Nistru și Bug a fost o regiune, unde dintâi pionișii ai culturii noastre au fost Românii.

În această nouă provincie unde energia românească manifestată din timpuri clădă și nici nu aveau concepția existența pământului dintre Nistru și Bug s'a vărsat cel mai mult sînge de către cei mai buni fii ai României.

Să nu se mai uite nimic din toate acestea, cu atât mai mult, cît în noua orînduire a statelor europene de mîine, Transnistria reprezintă pentru Români o cheazășie sigură a hotarilor dinspre răsărit.

Prof. ST. CIOBANU

MERSUL RĂZBOIULUI

Niciodată în cursul acestui războiu cercurile militare germane n'au examinat cu atâta calm și n'au expus cu atâta obiectivitate ca acum intențiile și pregătirile de atac ale adversarului de pe diferitele fronturi de luptă.

Ne amintim că cele patru „faze” ale recente ofensive sovietice din Cuba au fost prevăzute și anunțate din timp cu o precizie aproape matematică de către înaltul comandament german. Rezultatele celei ofensive le cunoaștem cu toții: capul de pod a rămas neclintit, iar armata generalului Maslennikov, după ce a suferit pierderi din cele mai mari, a încetat atacurile.

Cu aceeași obiectivitate — am zice științifică — rapoartele primite la Berlin de pe frontul de răzăr, semnând o serie de acțiuni ale elementelor de asalt sovietice, constată că ele sunt semnele prevestitoare ale ofensivei sovietice de vară, ce se pregătește mai ales în sectorul de nord a buclii dela Orel.

Tot atât de impresionant prin sinceritatea lor sunt rapoartele primite de pe frontul mediteranean, care precizează că în apele Pantelleriei și în portul Gigelli aviația germană a găsit și a atacat vase de transportat trupe și vase de debarcare ale armatei de invazie anglo-americane.

Așa dar, Comandamentul German nu se sfiește să anunțe posibilitatea unei debarcări în Mediterana.

Din tonul fîntștit cu care cercurile militare germane anunță și discută această eventualitate se desprinde un puternic sentiment de forță și de siguranță. O conducere slabă nu și-ar putea permite niciodată să vorbească poporul pe față despre posibilitățile de atac ale inamicului. Conducerea germană de războiu este însă tare pe valoarea armatei și a armamentului său, iar conducerea politică este tot atât de tare pe moralul și pe solidarietatea neclintită a frontului intern.